

كۆماری عێراق
هه رێمی كوردستان
سه رۆك

بڕیار

ژماره (٤) ی سائی ٢٠٢٣

به پێی ئه و ده سه لاتهی پیماندراره له بڕگهی (یه که م) ی مادهی (ده یه م) له یاسای سه رۆکایه تی
هه رێمی كوردستان ژماره (١) ی سائی ٢٠٠٥ ی هه موارکراو و پالپشت به یاساکاریی په رله مانی
كوردستان که له دانپشتنی ئاسایی ژماره (١٤) ی رۆژی ٢٠٢٢/١١/٢٩ کردوویه تی، بڕیارماندا به
ده رکردنی:

یاسای ژماره (١٥) ی سائی ٢٠٢٢

یاسای به رکارکردن و هه موارى پیا ده کردنی یاسای واژوی ئه لیکترۆنی و مامه له ئه لیکترۆنییه کان

ژماره (٧٨) ی سائی ٢٠١٢ له هه رێمی كوردستان - عێراق

مادهی (١):

یاسای واژوی ئه لیکترۆنی و مامه له ئه لیکترۆنییه کان ژماره (٧٨) ی سائی ٢٠١٢، له هه رێمی كوردستان -
عێراق، به رکار و هه موارى پیا ده کردنی ده کرپت.

مادهی (٢):

بۆ جیبه جیکردنی ئه م یاسایه، دامه زراوه کان و فه رمانگه کانی هه رپم و ئه وانهی خاوه ن پۆستن
تیایاندا جیگهی دامه زراوه و فه رمانگه ئی تی حادی و ئه وانهی خاوه ن پۆستن تیایاندا ده گرنه وه، له هه ر
شوینیکی یاساکه دا هات بن.

مادهی (٣):

پیا ده کردنی بڕگه کانی (یه که م، دووه م، چواره م، شه شه م، هه شته م، یازده یه م، چه قده یه م) ی
مادهی (١) ی یاساکه، هه موار ده کرپت و به م شیوه یه ی خواره وه ده خویندرپته وه:-
یه که م: فه رمانگه: فه رمانگه ی ته کنه لۆجیای زانیاری له ئه نجومه نی وه زیرانی هه رپمی كوردستان -
عێراق.

دووهم: سه رۆکی فه رمانگه: سه رۆکی فه رمانگه ی ته کنه لۆجیای زانیاری.

چواره م:

١- واژوی ئه لیکترۆنی: نیشانه یه کی که سیه که به شیوه ی پیت، ژماره، هیما، نیشانه، ده نگ یان
شیوه ی دیکه ده رده که وپت و تایبه تمه ندییه کی بپهاوتای هه یه، و ناسنامه ی که سیی خاوه نه که ی
ده سه لمینیت و ده سه لاتی په سه ندردن متمانه ی پیا ده دات.

۲- واژوی دیجیتالی: بریتیه له جوړیکی دیاریکراوی واژوی ئهلیکترؤنی که پشت به پروانامه یه که ده به سستی و ده توانیت زانیاری واژوکراو و په سه نایه تی که سی واژوکار بسه لمپنیت، و لایکه م ناو یان ناوی خوازاوی ئه و که سه پشتراست بکاته وه.

شه شه م: مامه له ئهلیکترؤنیه کان: مامه له ی شارستانی، بازرگانی، کارگیری، دارایی و ئه وه ی په یوه سته پیپانه وه، له داواکاری، ریکار، گریبه ست، تو مارنامه، نامه کاری، قه واله ی ئهلیکترؤنی شیواو بو هه واله کردن و ده ستاوده ستکردن، ئه وانه ی که به های دارایی و نه ختینه بیان هه یه و لیده رها ته داراییه کان، که به ئامرازی ئهلیکترؤنی ئه نجام ددرین، ده گریته وه.

هه شته م: نیوه ندی ئهلیکترؤنی: پروگرامی ئهلیکترؤنی یان هر ئامرازیکی ئهلیکترؤنی دیکه، که به مه به سستی جیبه جیکردنی ریکاریک یان وه لامدانه وه ی ریکاریک، بو دروستکردن یان ناردن یان وه رگرتنی زانیاری، به شیوه یه کی ته و او یان به شیکی، به بی ده ستوهردان یان پیدا چوونه وه ی که سیک له کاتی جیبه جیکردن یان وه لامدانه وه دا، ده گریته وه.

پازده یه م: واژوکار: ئه و که سه یه که هه لگری داتا و ئامرازی واژوکردنی ئهلیکترؤنی تاییه ت به خویه تی، له واژوکردنی مامه له یه کی ئهلیکترؤنی به ناوی خوی یان ئه و که سه ی ده بیته جیگره وه ی یان له پرووی یاساییه وه نوینه رایه تی ده کات، به کاریده هیپنیت.

حه قده یه م: ئامرازی واژوکردن: ئامرازیکه بو دروستکردنی واژوی ئهلیکترؤنی به کارده هیپنیت، وه ک پروگرامیکی ئاماده کراو یان ئامپریکی ئهلیکترؤنی.

مادده ی (۴):

برگه یه ک به زنجیره ی (سییه م) بو مادده ی (۳) ی یاساکه زیاد ده کریت و به م شیوه یه ی خواره وه ده خویندریته وه:-

سییه م:

۱- ده کریت ته نها داواکاری و په راو و به لگه نامه پیویست و په یوه سته کان به و مامه لانه ی له خاله کانی (أ، ب، ج، د، و) ی برگه ی دووه می ئه م مادده یه دا هاتوون، ئه وه نده ی له گه ل سروشتی یاساییاندا ده گونجیت، بو مه به سستی ئاسانکاری له جیبه جیکردنیان، به شیوازی ئهلیکترؤنی پیشکه شی لایه نی فه رمی په یوه نیدار بکرین.

۲- ده کریت ریوشوینه کانی دادگا، پیپراگه یانندی دادوهری، پیپراگه یانندی ئاماده بوون، فه رمانه کانی پشکنین، فه رمانه کانی ده ستگیرکردن و حوکمه دادوهریبه کان، ئه وه نده ی له گه ل سروشتی یاساییاندا بگونجیت، دوا ی دابینکردنی پیداوویستییه یاسایی و هونه ری و ته کنیکیه کان و راهینانی دادوهران و فه رمانه رانی په یوه نیدار، به شیوازی ئهلیکترؤنی بیت.

ماددہی (۵):

پیادہ کردنی ماددہی (۲۸) ی یاساکہ ھەموار دەکریت و بەم شیوہیە ی خوارەو ھە خویندەریتەوہ:-
ئەنجومەنی وەزیرانی ھەریمی کوردستان پەپرەوێک بۆ ئاسان جیبەجیکردنی حوکمەکانی ئەم
یاسایە دەردەکات.

ماددہی (۶):

پیادە کردنی ناوہرۆکی ماددہی (۲۹) ی یاساکە پادەگیریت، و بەم شیوہیە ی خوارەو ھە دادەپژریتەوہ:-
یەکەم: مەرج و پیکاری پەیوہندیار بە مۆری ئەلیکترۆنی و دیجیتالی ھاوولاتیان و سیفەتی فەرمی
قەوالە ئەلیکترۆنییەکان، بە پەپرە و دیاریدەکریت.

دووەم: ئەو پیکارانە ی پەیوہستن بە دروستکردنی نووسراو، سپاردن، پارێزگاریکردن، کۆپیکردن و
بەکارھینانی واژۆی ئەلیکترۆنی لەسەریان، بەجۆرێک پاراستنی نھیتی زانیارییەکان و
سەلامەتیان مسۆگەر بکات، بە پەپرە و دیاریدەکریت.

سێیەم: لایەنە فەرمییەکان دەتوانن بەرپێگە ی ئەلیکترۆنی ئەم ئەرکانە ی خوارەو ھە جیبەجی بکەن:-

۱- دروستکردنی قەوالە، قبولکردن، سپاردن، پێشکەشکردن و پارێزگاری لیکردنیان.

۲- پیدانی مۆلەت، پێگەپیدان، رەزامەندی و دەرکردنی بریار.

۳- قبولکردنی پارەدان یان وەرگرتنی رەسم.

۴- خستنەرووی تەندەری حکومی، بەو شیوہیە ی کە لەگەڵ حوکمی یاسا بەرکارەکان لەم بوارەدا
دەگونجیت.

چوارەم: جگە لەو حالەتانی بە یاسا رێپێدراو، لایەنی حکومی و ناحکومی پەیوہندیار، و ئەوانە ی
کاری تیدا دەکەن، و ئەوانە ی بە حوکمی ئەرکەکانیان دەروانە زانیاریی و داتای کەسی ئەو
کەسانە ی لەسیستەمی ئەلیکترۆنیدا مامەلە دەکەن، ناتوانن زانیارییەکان ئاشکرا بکەن، تەنھا
بەرەزامەندی خواوہنەکی یان ئەوہی نوینەرایەتی دەکات یان بەبریارێکی دادگا نەبیت،
ھەر وہا ناتوانن بەنارەوا بەکاریان بەین.

ماددہی (۷):

بەشیکی بە ریزبەندی (ھەشتەم) بە ناوی (حوکمە سزاییەکان) بۆ یاساکە زیاد دەکریت کە پیکدیت لە
ماددەکانی (۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶) و بەشی (ھەشتەم) ی یاساکە دەبیتە بەشی نۆیەم، و بەم
شیوہیە ی خوارەو ھە خویندەریتەوہ:-

بهشی هه شتەم
حوکمه سزاییه کان

ماددهی (۳۰): زیادکراو

له گه‌ل ره چاوکردنی هه‌ر سزاییه‌کی توندتر که له یاسا به‌رکاره‌کانی هه‌ری‌مدا هاتوون، به به‌ندکردن بۆ ماوه‌یه‌ک که له (۶) شه‌ش مانگ که‌متر نه‌بیت و له (۳) سی‌ سأل زیاتر نه‌بیت و به‌پییژاردنیک که له (۲,۰۰۰,۰۰۰) دوو ملیۆن دینار که‌متر نه‌بیت و له (۴,۰۰۰,۰۰۰) چوار ملیۆن دینار زیاتر نه‌بیت، سزا ده‌دریت، هه‌ر که‌سیک:-

یه‌که‌م: به‌لگه‌نامه‌ی ئه‌لیکترۆنی بۆ هه‌ر مه‌به‌ستیکی ناره‌وا دروست بکات یان بلاویبکاته‌وه یان پی‌شکه‌شی بکات.

دووهم: به‌شیوه‌یه‌کی ناره‌وا بجیته‌ ناو داتا‌به‌سیکی تایه‌ت به‌ واژۆ و به‌لگه‌نامه‌ی ئه‌لیکترۆنی یان تیایدا بمینیته‌وه.

سینیه‌م: به‌رپه‌گی گزی، داتا بخاته‌ ناو سیسته‌می چاره‌سه‌ری زانیاری یان ئه‌و داتایانه‌ی له‌خوی گرتووه لایببات یان هه‌مواری بکات.

چوارهم: به‌بێ مۆله‌تی خاوه‌نه‌که‌ی داتای دروستکردنی واژۆیه‌کی ئه‌لیکترۆنی تایه‌ت به‌ که‌سیکی دیکه ده‌ستداربکات یان ئاشکرای بکات یان به‌کاربه‌ینیت.

ماددهی (۳۱): زیادکراو

به‌به‌ندکردن بۆ ماوه‌یه‌ک که له (۱) یه‌ک سأل زیاتر نه‌بیت و به‌پییژاردنیک که له (۱,۰۰۰,۰۰۰) یه‌ک ملیۆن دینار که‌متر نه‌بیت و له (۳,۰۰۰,۰۰۰) سی‌ ملیۆن دینار زیاتر نه‌بیت، سزاده‌دریت، هه‌ر که‌سیک:-

یه‌که‌م: زانیاری نادروست به‌مه‌به‌ستی وه‌رگرتنی رپه‌که‌پیدانی ده‌رکردنی برۆانامه‌ی په‌سه‌ندکردن و نوێکردنه‌وه و هه‌لۆه‌شاندنه‌وه‌یان، پی‌شکه‌ش بکات.

دووهم: دانپیدانانی ناراست بدات بۆ وه‌رگرتنی برۆانامه‌ی په‌سه‌ندکردن.

ماددهی (۳۲): زیادکراو

لایه‌نی په‌سه‌ندکردن به‌پییژاردنیک سزا ده‌دریت که له (۵,۰۰۰,۰۰۰) پینج ملیۆن دینار که‌متر نه‌بیت و له (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ده‌ ملیۆن دینار زیاتر نه‌بیت له یه‌کیک له‌م دوو باره‌ی خواره‌وه‌دا:-

یه‌که‌م: پیاده‌کردنی خزمه‌تگوزارییه‌کانی په‌سه‌ندکردنی ئه‌لیکترۆنی به‌بێ رپه‌که‌پیدان، ده‌ستی‌یکردنه‌وه یان به‌رده‌وامبوون له‌سه‌ر چالاکییه‌که‌ی وێرای هه‌لۆه‌شاندنه‌وه‌ی رپه‌که‌پیدانه‌که‌ی یان کۆتاییهاتنی به‌بێ نوێکردنه‌وه، یاخود لیکدان (اندامج) له‌گه‌ل لایه‌نیکی دیکه یان ده‌سته‌ه‌لگرتن له‌ رپه‌که‌پیدان به‌په‌چه‌وانه‌ی حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه.

دووم: ٹاشکراکردنی یہ کیچک له مامه له کاره کانی یان سوود وهرگرتن له و زانیاریانہی به رده سستیہ تی سه بارهت به که سی داواکاری پروانامہی به لگه نامه ئه لیکترؤنیبه کان بؤ مه به سستی دیکه جگه له چالاکي ئه رشیفکردنی ئه لیکترؤنی به بی وهرگرتنی ره زامهندی نووسراوی داواکاری پروانامه، و ئه م سزایه ریگر نیه له ههر سزایه کی دیکه که له م یاسایه یان یاسا بهرکاره کانی دیکه دا بؤ سزادانی که سی بکه هاتبیت.

ماددهی (۳۳): زیادکراو

له گه ل ره چاوکردنی ههر سزایه کی توندتر که له یاسا بهرکاره کانی ههریمدا هاتوون، به به ندردن یان زیندانیکردن و به پیژاردنیک که له (۲,۰۰۰,۰۰۰) دوو ملیون دینار که متر نه بیت و له (۴,۰۰۰,۰۰۰) چوار ملیون دینار زیاتر نه بیت، سزا ده دریت، ههر که سیک:-

یه که م: به ههر ریگایه ک واژویه ک یان نیوه ندیک یان به لگه نامه یه کی ئه لیکترؤنی له ناو بیات یان خه و شدار یان ساخته یان بکات، یان به شیوه یه کی ناره وا به کاری بهینیت.

دووم: به ههر ئامراژیک به ناره وایی بگاته واژویه ک یان نیوه ندیک یان به لگه نامه یه کی ئه لیکترؤنی یان ئه و نیوه نده ها ک بکات یان ریگه ی لیگریت یان په کیبخت.

ماددهی (۳۴) زیادکراو

یه که م: جگه له و حوکمه تاییه تانهی له م یاسایه دا هاتوون، ههر که سیک سه ریچی حوکمه کانی دیکه ی ئه م یاسایه بکات، ئه وا به به ندردن بؤ ماوه یه ک که له (۶) شهش مانگ زیاتر نه بیت و به پیژاردنیک که له (۵۰۰,۰۰۰) پینج سهد هزار دینار که متر نه بیت و له (۱,۰۰۰,۰۰۰) یه ک ملیون دینار زیاتر نه بیت یان به ههر دوو کیان، سزاده دریت.

دووم: به تاوانبارکردنی که سی ریگه پی دراو به یه کیچک له و تاوانانهی له م یاسایه دا هاتوون، ریگه پیدانه که ی هه لده وه شیتته وه.

ماددهی (۳۵) زیادکراو

ئه و که سانهی له لایه نی تاییه تمه ندی جیبه جیکردنی ئه م یاسایه کارده کهن، له چوارچیوهی ئه رکه که یاندا سیفه تی ئه ندامی به رزه فتی دادگه رییان پیده دریت، سه بارهت به و تاوانانهی له و یاسایه دا ده قنوو سکران.

ماددهی (۳۶) زیادکراو

سزاکانی هاتوو له م یاسایه دا، به باری توندکهر هه ژمار ده کریت ئه گه ر تاوانه که له لایه ن فه رمانبه ریکی په یوه ندیدار به جیبه جیکردنی یاساکه ئه نجامدرا بیت.

ماددهی (۸)

کار به ده قی هیچ یاسا یان برپاریک ناکریت که له گه ل حوکمه کانی ئه م یاسایه دا نا کوک بیت.

ماددهی (۹)

ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ دەکەن.

ماددهی (۱۰)

ئەم یاسایە دواى تێپەربوونی (۹۰) نەوهد رۆژ لە رێکەوتی بلاوکردنەوہی لە رۆژنامەى فەرەمى (وہ قایعی کوردستان) دا جێبەجێ دەکرێت.

هۆیه‌کانی دەرچوواندن

لەپێناو بەدەنگەوہەاتنی پیشکەوتنە خێراکانی بواری ئەلیکترۆنی و تەکنەلۆجیای زانیاری، بەو شێوەیەى خزمەت بە پیشکەوتنی ئابوری هەریم دەکات، و وەک گونجاندنێک لەگەڵ کۆمەلگەى نێودەوڵەتی لە بواری بازرگانی، لەرێگەى یەكخستنی حوکمە یاساییەکانی پەیوەندیدار بە مامەلە ئەلیکترۆنییەکان، و ئاسانکاریی بازرگانی و مامەلەى دارایی و کارگێڕیی و لابردنی بەرەست و ئالەنگارییەکانی بەردەمیان لەرێگەى پەرەپیدانی ژێرخانی یاسایی واژۆی ئەلیکترۆنی و بەلگەنامە ئەلیکترۆنییەکان و پیدانی هێزی یاسایی پێیان، و مسۆگەرکردنی گواستەوہی ئەم بەلگەنامە و مامەلەکردن پێیانەوہ لەنیوان لایەنە پەیوەندیدارەکان لەرێگەى خزمەتگوزاریی بى مەترسی و پارێزراو، بەجۆرێک یاساکە حوکمی تاییبەت بەپاراستنی نەینى کەسیتی داتا و زانیاری کەسیی لەخۆ بگرێت، و خراپ بەکارهینانی واژۆی ئەلیکترۆنی لە جۆرەها زیدەرۆیی لە مامەلەى ئەلیکترۆنی سنووردار بکات، بەشێوەیەک پارێزراویتى مسۆگەر بکات و متمانەى مامەلەکاران پتەوتر بکات، ئەم یاسایە دەرچوویندرا.

نیچیرفان بارزانی

سەرۆکی هەریمی کوردستان

هەولێر

۲۰۲۳/۲/۵